

Kesä kuivajakeen kanssa Ollikkalan opetusmaatilalla

Ollikkalan opetusnavetalla oli nyt kolmas kesä lietteestä separoidun kuivajae-kuivituksen kanssa. Navetassa on syväkuivikeparret, joihin kuivajae jaetaan automaattisesti Demecan Renki-kuivitus järjestelmällä. Separattorina toimii Eko-Erotus 120.

Eko-Erotuksen separaattori aloittaa separoinnin, kun Renki ajaa täyttökairan alle. Näin jaettava kuivike on aina tuoretta.

Talvella Renki jakoi uutta kuiviketta parsiin 15 kertaa päivässä. Kuivittaviin parsiin kuuluvat lehmien ja hiehojen parret. Kesällä suurin osa hiehoista on kuitenkin laitumella ja niiden parret ovat käyttämättä laidunkauden ajan. Rengin reittejä muutettiin siten, ettei se jakanut kuiviketta tyhjille osastoille. Tyhjiä osastojen parsia käytiin kesällä välillä kolaamassa ja tarkistettiin, että parressa ollut kuivike oli pysynyt hyvänä.

Kesäkuun lopulla kuivituskertoja piti vähentää, koska lietteen pinta navetan kuluissa oli mennyt niin matalaksi, että separaattori ei saanut separoitua uutta kuiviketta. Lietteiden pinnan lasku johtui siitä, että hiehot olivat laitumella ja lehmistäkin noin 70% ulkoili vuorokauden aikana. Kuivikkeen jakokertoja vähennettiin, minkä seurauksena parsissa oli hieman vähemmän kuiviketta. Kun kuivikkeen määrä parsissa väheni, hankaloitui niiden puhtaanapito eivätkä lehmät menneet yhtä mielellään parsiin makaamaan. Lietteiden pinta saatiin kuitenkin nopeasti nousemaan kuivituskertoja vähentämällä ja heinäkuun puolivälissä lietteiden pinta navetassa oli jo noussut niin, että kuivituskertoja saatiin taas nostettua. Kuivajakeen kuiva-ainepitoisuus on kesän aikana vaihdellut 36-38% välillä separaattorilta mitattuna.

Utareterveys pysyi lähes koko kesän vakaalla tasolla. Kesäkuun lopulla oli havaittavissa nousua soluissa, mutta tähän vaikuttivat myös ulkoiset stressi tekijät. Kesän aikana todettuja utaretulehdus bakteereja olivat Klebsiella ja KNS+, joita karjassa esiintyy joissain määrin. Näihin ei käytetty antibioottihoitoja vaan selvittiin pelkällä kipulääkityksellä. Kun parret olivat tyhjemmät ja ulkolämpötilat korkeammat, oli karjassa muutama E. Coli tapaus, jonka vuoksi yksi lehmä jouduttiin lopettamaan. Koko karjan solumäärän keskiarvo oli kesällä 172 000 kpl/ml ja keskimaitomäärä 39 kg/lehmä/pv.

Hiekkaa kestokuivikkeena

Kestokuivike-alueelle vaihdettiin kesäksi hiekkaa oljen tilalle. Kestokuivikealueella ovat umpilehmät, poikivat ja vic-lehmät. Kuivikkeiden vaihto tehtiin jo 2.5. Hiekan alle tuli noin 20 cm kerros haketta, joka toimii imupohjana nesteille. Hiekkaa käytettiin kuivikkeena myös vasikoiden ryhmäkarsinoissa. Hiekka pysyi alkukesästä hyvänä noin 4-6 viikkoa, jonka jälkeen päälle lisättiin uusi kerros hiekkaa. Kesän edetessä lisäsväli lyheni ja elokuussa hiekkaa lisätään 1-2 viikon välein. Eläinmäärä hiekka-alueella on kasvanut, mikä lisää kuivituspainetta. Hiekan lisäystarpeen mittarina olemme käyttäneet eläinten puhtautta ja silmämääräistä arviota.

Myös poikimiset sujuvat hiekalla.

Vasikat viihtyvät viileällä hiekalla.

Kesä meni siis kokonaisuudessa hyvin ja olemme tyytyväisiä kuivituksiin.

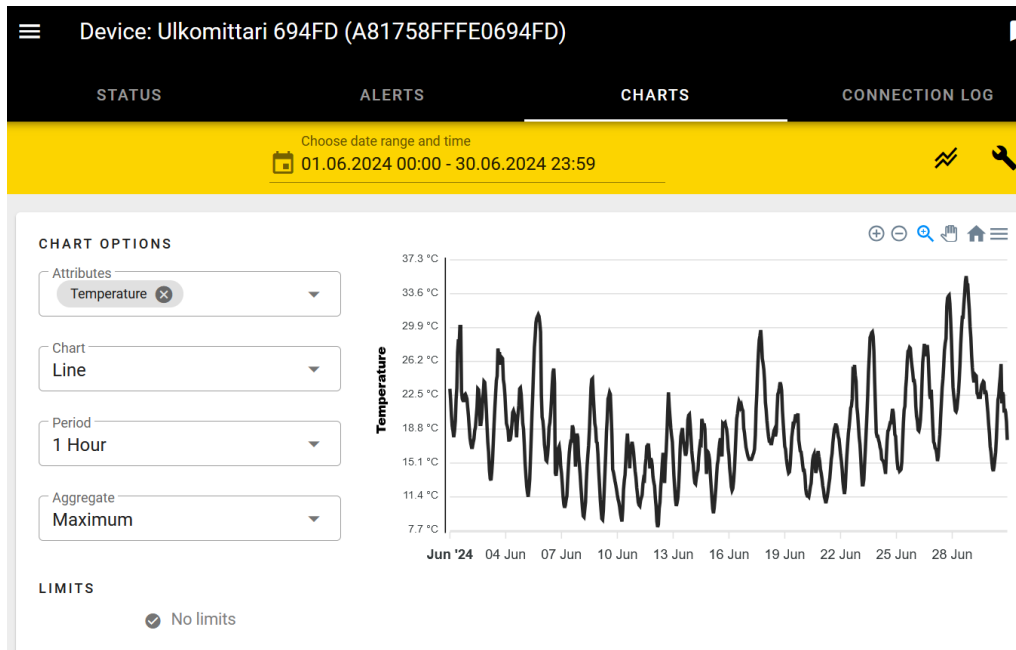
Kesän 2024 lämpötilat

Navetan olosuhdemittareista saamme jatkuvasti dataa sisä- ja ulkoilman lämpötiloista, kosteudesta ja hiilidioksidipitoisuudesta. Ulkoilman mittari sijaitsee navetan räystäään alla, auringolta suojassa, joten siihen ei kohdistu suora auringonpaiste. Mikä sitten on lämpötila avoimella laiturilla, kun se varjossakin lähentelee 30 astetta. Sitä täytynee mitata ensi kesänä.

Kesäkuussa 2024 ulkolämpötilat vaihtelivat keskimäärin noin 10 asteesta 25 asteeseen, mutta loppukuusta mittari nousi yli 30 asteen. Heinäkuussa oli keskimäärin lämpimämpää, 13,6 ja 36,1 asteen välillä. Korkeimmat lämpötilat, yli 30 astetta, mitattiin aikaväleillä 27.-28.6 ja 21-25.7.

Lypsylehmiä osastossa oleva mittari näytti navetassa olleen hieman ulkolämpöä viileämpää, mikä luonnollisesti johtuu viilennushelikoptereista ja sisätilasta. Kesäkuun korkein mitattu lämpötila oli loppukuusta 28.1 astetta ja heinäkuussa 27,0 astetta, eli yhtään 30 asteen mittaustulosta ei ollut. Sisällä oli siten noin viisi astetta viileämpää kuin ulkona.

Ilmankosteus navetassa oli kesäkuun aikana suhteellisen tasainen vaihdellen 55-74 % välillä, mutta heinäkuussa taso oli hieman korkeampi ja useampana päivänä nousiin noin 80 % kosteuteen.

Kesäkuun 2024 ulkolämpötilan mittausdata navetan seinustalta.

Milla Tuovinen ja Maarit Kärki, Kpedu